

SPOLEČNÉ GRÉMIUM PS A ZÁSTUPCŮ VYSOKÝCH ŠKOL 2019

Zápis ze společného jednání grémia představitelů vysokých škol architektonických, krajinářských a územně plánovacích a zástupců pracovní skupiny pro vzdělávání České komory architektů

Datum jednání: 8. října 2019

Společné grémium členů Pracovní skupiny Vzdělávání České komory architektů a představitelů vysokých škol vyučujících obor architektura v 15.00 hod. zahájil a moderoval prof. Ing. arch. Ladislav Lábus, děkan Fakulty architektury ČVUT v Praze a zároveň předseda pracovní skupiny pro vzdělávání České komory architektů a Autorizační rady ČKA shrnutím obsahu minulé schůzky. Mj. uvedl problematiku akreditací studijních programů a novelou zákona o vysokých školách nově zavedený systém akreditací u Národního akreditačního úřadu (NAÚ). Akreditační úřad zavedl v oblasti vzdělávání poměrně striktní metodiku pro podávání žádostí o akreditační i jejich posuzování, včetně předem daných vymezení procentuálního zastoupení jednotlivých druhů předmětů, včetně direktivně stanoveného podílu předmětů u programů se specializací. Zároveň zmínil odstranění oborů a zavedení profesní a akademické orientace studijních programů.

Prof. Lábus vyzval přítomné zástupce vysokých škol, aby informovali ostatní ohledně stavu akreditací u nich na školách.

Ing. Jarmila Kemrová, prorektorka pro věci studijní Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze, sdělila, že v roce 2006 měli akreditováno 23 oborů, rozhodli se obory seskupit do programů, takže vznikly velké programy jako Grafika a Vizuelní komunikace, atp. Architektura byla vždycky jako jedno tělo, ateliéry se lišily profilací podle vedoucího, ale všechny se věnovaly tradičnímu vzdělávání v celé šíři oboru. Dalším velkým oborem je Design (dříve design průmyslový, produktový, interiér, užité umění – sklo, kov, keramika). V roce 2008 získali akreditaci bez problémů, obory tedy přetavili na programy. Akreditaci architektury podali jako kombinovaný studijní program mezi oblastí vzdělávání Umění a Architektura a urbanismus.

Ing. arch. MgA. Osamu Okamura, děkan Fakulty umění a architektury Liberec, úvodem řekl, že aktuálně procházejí akreditacemi všech studijních programů. Na škole vyučují program Architektura a urbanismus bakalářský i magisterský a nově požádali o akreditaci doktorského studijního programu. V 1. ročníku mají studenti výtvarný ateliér, v magisterském stupni přidávají více urbanismu, ve 4. ročníku zařadili praxi, která je počtem kreditů vysoce hodnocená. Státní zkoušky z magisterského stupně přesunuli do 3. ročníku, konstrukční projekt přesunuli do 6. semestru, mají akreditovaný i magisterský studijní program v angličtině. Ruší Design prostředí a Vizuelní komunikaci – slučují tyto dva studijní obory do nového studijního programu Výtvarné umění, který se bude věnovat především tvorbě ve veřejném prostoru.

Prof. Lábus připomněl, že Česká komora architektů vydává Seznam škol s uznaným a příbuzným vzděláním. Bakalářský stupeň je uznáván pouze jako příbuzné vzdělání. V rámci autorizace se u příbuzného vzdělání ověřují i odborné znalosti nabitě na vysokých školách s uznaným vzděláním, se zaměřením na tu část, která nebyla součástí příbuzného vzdělání. Od roku 2008 patří autorizační obor územní plánování zcela do oboru architektura, předtím neměl architekt autorizovaný v oboru „pozemní stavby“ oprávnění projektovat územně plánovací dokumentaci. Školy musí této skutečnosti přizpůsobit výuku.

Doc. Ing. Martina Peřínková, Ph.D., vedoucí Katedry architektury Fakulty stavební VŠB Technické univerzity Ostrava, uvedla, že získali jak na bakalářský, tak na magisterský program v české i anglické verzi akreditaci na 10 let. Daří se nalákat i zájemce o anglickou verzi studia. Program v anglickém

jazyce učí většinou doktorandi. V bakalářském programu mají vždy jeden ateliér osmihodinový, v magisterském mají dokonce dva ateliéry v semestru. Chtějí získat evropskou notifikaci, v jednání je společný program s dalšími školami, jednají i s Fakultou umění z Ostravské univerzity, se kterou by chtěli zavést nový program.

Prof. Lábus zmínil zkušenost z Fakulty architektury ČVUT se studenty ze zahraničí. Ti často neznají úplné základy z oblasti pozemního stavitelství. Je potřeba si uvědomit, že s razítkem z ČR mohou působit po celé Evropě, tedy školy nesou zodpovědnost za jejich kvalifikaci a za to, že profesi dovedou komplexně.

Prof. Ing. Jiří Máca, CSc., děkan Fakulty stavební ČVUT Praha sdělil, že před rokem získali akreditaci na čtyřletý bakalářský studijní program Architektura a stavitelství a na navazující dvouleté magisterské studium specializace Architektura a urbanismus. Momentálně mají v posuzování 4 doktorské programy. Poměrně identické žádosti jsou posuzovány rozdílným způsobem, žádosti posuzuje několik komisí a posuzování je velmi zdlouhavé.

Doc. Ing. arch. Antonín Odvárka, Ph.D., vedoucí Ústavu architektury Fakulty stavební VUT v Brně uvedl, že fakulta zvolila cestu institucionální akreditace. Předměty, které předložili k akreditaci, výrazně neměnili, drobné změny se objevily pouze v povinně volitelných předmětech. V posledním semestru čtyřletého bakalářského studia Architektura pozemních staveb mají studenti praxi a praxi mají i v úvodním semestru magisterského dvouletého studia Architektura a rozvoj sídel. Tedy studenti stráví praxí celý jeden rok. Stáže nesjednává škola, studenti jsou velmi iniciativní a praxi si sjednávají sami, hojně ve známých architektonických kancelářích v zahraničí, odezva studentů i architektonických kancelářích je velmi pozitivní.

Prof. Lábus uvedl, že ČVUT je s institucionálními akreditacemi pozadu, teprve se schvalují základní systémové věci. Národní akreditační úřad byl v některých metodických předpisech zbytečně predikativní a striktnější než nařízení vlády týkající se standardů pro akreditace.

Ing. arch. Regina Loukotová, Ph.D., rektorka ARCHIP (Architectural Institute in Prague), sdělila, že poskytují vzdělávání v bakalářském programu Architektura a magisterském Architektura a urbanismus. Nově mají akreditovaný magisterský studijní program. Bakalářský studijní program po 8 letech výuky inovují, protože se objevuje nová generace studentů, která vyžaduje jinou pedagogiku, jiný přístup a jiný program. Snaží se z těch mála předmětů, co mají, vytvořit skupiny předmětů, které propojují mezi sebou, a které navazují na ateliér. Magisterský program mají v běhu 3 roky, uvažují o akreditaci tzv. „double degree“ programu. Spolupracují se zahraničím, dříve se věnovali spíše mimoevropským školám, teď chtějí mít své partnery i v Evropě.

Doc. Ing. arch. Jan Vaněk, CSc., vedoucí Katedry zahradní a krajinné architektury Fakulty agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů České zemědělské univerzity v Praze, upřesnil, že na České zemědělské univerzitě se krajinářská architektura učí na Fakultě agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů. Mají bakalářský i magisterský studijní program, na kterých mají dostatek studentů. V akreditaci budou měnit strukturu studia, protože ve 3. a 4. semestru magisterského programu mají spolu s diplomem 5 ateliérů, studenti tudíž studium nestíhají a musí si jej prodlužovat.

Doc. Ing. arch. Jiří Palacký Ph.D., proděkan pro vědu Fakulty architektury VUT v Brně, uvedl, že mají nově akreditovaný doktorský program na 10 let. Požádali o institucionální akreditaci programu Architektura a urbanismus a momentálně je čeká návštěva Národní akreditační komise. Chystají paralelní výuku, tzn. napříč obory, spojení pozemního stavitelství a architektury, navrhování a IT. Spolupracují s univerzitami Vilnius a Wroclaw. Jsou otevření spolupráci s Fakultou stavební. V horizontu 5 – 10 let uvažují o nové budově.

Prof. Lábus zmínil existenci Frascati manuálu, což je dokument stanovující strukturu vědních a tvůrčích disciplín, určený a v posledních letech i u nás používaný pro hodnocení vědeckých a tvůrčích činností a výkonů. ČKA oficiálně jednala s Úřadem vlády a žádala, aby bylo ve Frascati manuálu pamatováno na oblast architektury a územního plánování, která má obrovské dopady na vystavěné i životní prostředí a svým způsobem i na klima a hospodaření s vodou. Architektura, územní plánování i krajinářská architektura spadají do několika oblastí tvůrčích činností, zejména do oblasti 6 – Humanities and the arts a 2.1 – civilní inženýrství.

Prof. Lábus informoval přítomné o přípravě na konání pravidelné výroční konference EAAE (Annual Conference and General Assembly, 26. 08. - 29. 08. 2020) v Praze na Fakultě architektury ČVUT. EAAE (European Association for Architectural Education) je organizace, která sdružuje většinu architektonických škol v Evropě. Annual Conference spolu s General Assembly EAAE probíhají pravidelně vždy poslední týden v srpnu v různých městech Evropy, vždy na konkrétní téma. Tématem pražské konference je: Nové horizonty – zvětšování měřítka a překrývání disciplín architektů, urbanistů a krajinářů.

Pokud by se někdo chtěl aktivně podílet na organizaci této konference, může se obrátit na doc. Ing. arch. Irenu Fialovou, proděkanku pro zahraniční vztahy a Ing. arch. Dalibora Hlaváčka, Ph.D., člena řídicího výboru AEEA, kteří mají akci na Fakultu architektury ČVUT na starosti.

V závěru se rozvinula diskuze na téma stagnujících či klesajících počtů uchazečů o bakalářské studium. Dále se diskutovalo o počtu studentů, kteří jsou přijatí a nastoupí či nenastoupí na školu a zároveň o počtu studentů ze zahraničí.

Přítomni:

prof. Ing. arch. Ladislav Lábus, Hon. FAIA (předseda PS Vzdělávání, ČVUT Praha, Fakulta architektury)

Ing. arch. Regina Loukotová, Ph.D. (členka PS Vzdělávání, ARCHIP)

PhDr. Ing. arch. Lenka Burgerová, Ph.D. (členka PS Vzdělávání, ČVUT Praha, Fakulta architektury)

doc. Ing. arch. Radek Kolařík (člen PS Vzdělávání, ČVUT Praha, Fakulta architektury)

Ing. Zdeněk Trefil (člen PS Vzdělávání, člen představenstva ČKA)

Mgr. Ing. Milan Kopeček MBA – sekretář ČKA

Ing. arch. MgA. Osamu Okamura (Fakulta umění a architektury Liberec)

doc. Ing. Martina Peřínková, Ph.D. (VŠB Technická univerzita Ostrava, Fakulta stavební, Katedra architektury)

prof. Ing. Jiří Máca, CSc. (ČVUT Praha, Fakulta stavební)

doc. Ing. arch. Antonín Odvárka, Ph.D. (VUT v Brně, Fakulta stavební)

Mgr. A. Zdeňka Němcová Zedníčková, Ph.D. Technická univerzita v Liberci, (Fakulta umění a architektury)

doc. Ing. arch. Jan Vaněk, CSc. (Česká zemědělská univerzita v Praze, Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů, Katedra zahradní a krajinné architektury)

doc. Ing. arch. Jiří Palacký Ph.D. (VUT v Brně, Fakulty architektury)

Ing. Jarmila Kemrová (Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze)

prof. PhDr. et PaedDr. Jindřich Vybíral, CSc. (Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze)

Omluveni:

doc. MgA. Tomáš Vaněk (AVU), prof. Ing. arch. Jiří Suchomel (TUL), prof. Ing. Iva Langrová, CSc. (ČZU),
prof. Ing. Miroslav Bajer, CSc. (VUT v Brně), doc. Dr. Ing. Alena Salašová (MENDELU)

Kancelář ČKA: Radka Šťastná